

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

RG - IV.0003.1.2014.ML

WROTNYM POTWIERDZENIEM 006...

Rzeszów, 2014 - 04 - 28

Pan
Stanisław Bartman
Radny
Województwa Podkarpackiego

W odpowiedzi na interpelację Pana Radnego z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie redukcyjnego odstrzału dzików i zmniejszenie ich populacji o 30 % w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, informuję, jak poniżej.

Zgodnie z danymi Głównego Lekarza Weterynarii, na terenie Polski zostały dotychczas potwierdzone 2 przypadki zakażenia wirem ASF u przebadanych dzików. Mając na uwadze, iż afrykański pomór świń to szybko szerząca się zakaźna choroba wirusowa, na którą podatne są świny domowe oraz dziki, na terenie województwa podlaskiego została wprowadzona strefa buforowa mająca zagwarantować nierozprzestrzenianie się wirusa ASF na inne obszary kraju.

Ponadto należy także podkreślić, iż w związku z wystąpieniem wirusa ASF na terenie Polski prowadzone są działania prewencyjne już od czerwca 2013 r. Dodatkowo prowadzona jest akcja informacyjna wśród lekarzy weterynarii, myśliwych i leśników.

Wszelkie działania zabezpieczające przed rozprzestrzenianiem wirusa ASF, wspierające poszkodowanych producentów trzody chlewnej oraz regulujące rynki zbytu wieprzowiny należą do zadań rządowych. Wierzymy, iż działania podejmowane przez Rząd polski w sprawie eksportu wieprzowiny przyniosą pozytywne rozwiązania również dla podkarpackich producentów trzody chlewnej.

Przechodząc do zawartego w Pana interpelacji wniosku o odstrzał redukcyjny w oparciu o art. 33a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. z 2013 r., poz. 856 j.t.), informuję, iż ograniczenie populacji zwierząt może nastąpić jedynie w przypadku gdy stanowią one nadzwyczajne zagrożenie dla życia, zdrowia lub gospodarki człowieka. Przedmiotowy zapis odnosi się wyłącznie do przypadku nadzwyczajnego zagrożenia, przez które należy rozumieć gwałtowne zdarzenie, powodujące niespodziewane zakłócenie normalnego toku funkcjonowania ekosystemów na znacznej przestrzeni. W taką definicję wpisuje się nagły wzrost liczebności populacji zwierząt w wyniku klęsk żywiołowych lub innych czynników

PODKARPACKIE

powodujących nagłe zwiększenie migracji na dany teren bądź wystąpienie jednostek chorobowych zwierząt zagrażających życiu ludzi bądź hodowli zwierząt gospodarskich.

W kontekście powyższego, wystąpienie ognisk afrykańskiego pomoru świń mogłoby być podstawą do podjęcia stosownej uchwały przez właściwy sejmik województwa. Odnosząc się do sytuacji województwa podkarpackiego, na terenie którego nie stwierdzono zakażeń dzików wirusem ASF oraz fakt, iż nie sąsiaduje ono bezpośrednio z powiatami województw, które objęte są strefa buforową, nie ma przesłanek do podjęcia przedmiotowej uchwały przez Sejmik Województwa Podkarpackiego.

W województwie podlaskim, na terenie którego została wprowadzona strefa buforowa Sejmik Województwa nie podjął uchwały w sprawie ograniczenia populacji dzików. Powyższe wynika z faktu, iż specjaliści, między innymi przedstawiciele Lasów Państwowych, Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii i Ministra Środowiska przekonywali, że masowy odstrzał dzików nie ma sensu z punktu widzenia przeciwdziałania pomorowi. A co więcej, działania mające na celu ograniczanie populacji dzików zwiększają istotne ryzyko geograficznego rozprzestrzeniania się ASF.

Z danych przedstawiających stan pogłowia i zagęszczenia dzików opublikowanych przez Główny Inspektorat Weterynarii wynika, iż województwo podkarpackie zajmuje dwunaste miejsce w skali kraju, co przedstawia poniższa tabela.

Województwo	Pogłowia dzików w tysiącach sztuk	Powierzchnia [km ²]	Zagęszczenie populacji dzików
Dolnośląskie	26,8	19 946,74	1,34
Kujawsko-pomorskie	12,5	17 971,34	0,70
Lubelskie	17,8	25 122,49	0,71
Lubuskie	20,4	13 987,88	1,46
Łódzkie	8,2	18 218,95	0,45
Małopolskie	6,2	15 182,87	0,41
Mazowieckie	18,8	35 558,47	0,53
Opolskie	11,2	9 411,87	1,19
Podkarpackie	10,8	17 845,66	0,61
Podlaskie	14,4	20 187,02	0,71
Pomorskie	20,5	18 310,34	1,12
Śląskie	9,7	12 333,09	0,79
Świętokrzyskie	5,4	11 710,50	0,46
Warmińsko-mazurskie	30,2	24 173,17	1,25
Wielkopolskie	28,1	29 826,51	0,94
Zachodniopomorskie	41,3	22 892,48	1,80
W sumie/średnio	282,2	312 679	0,90

Powyższe zestawienie obrazuje, że likwidacja nawet całej populacji dzików w województwie nie gwarantuje zabezpieczenia przed pojawieniem się tej choroby ze względu na migrację osobników z innych województw kraju.

Odnosząc się natomiast do kwestii wzrastających szkód łowieckich wyrządzanych przez zwierzynę łowną należy przyznać, że na przestrzeni ostatnich lat zauważa się wzrost liczebności zwierzyny. Nadmierne zagęszczenie zwierząt

łownych w szczególności dzika, powoduje przeciążenie siedlisk naturalnych a główną bazą żerową stają się grunty rolne. Przejawem tego zjawiska jest oczywiście nasilenie występowania szkód w uprawach i płodach rolnych.

Zmiany w otaczającym nas środowisku wpływają na kurczenie się naturalnych siedlisk zwierzyny dzikiej, których powierzchnie przeznaczone są na cele przemysłowe, rekreacyjne, zabudowę mieszkalną oraz ciągi komunikacyjne. Wzrasta również powierzchnia gruntów ugorowanych, które stają się ostoją zwierzyny, przy uprawach rolnych i osiedlach ludzkich. Przedmiotowe zmiany prowadzą do stałego bądź incydentalnego żerowania zwierzyny w uprawach rolnych w pobliżu siedzib ludzkich a także niszczenia mienia prywatnego i publicznego. W konsekwencji również coraz trudniejsze jest prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej w oparciu o zrównoważoną gospodarkę rolną, leśną i rybacką.

Mają na uwadze powyższe, przedstawiam regulacje prawne mogące mieć zastosowanie do zagadnień poruszanych w Pana piśmie. Ww. kwestie zostały uregulowane zapisami ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013 r., poz. 594 j.t. z ze zm.), ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz.U. z 2013 r., poz. 1226 j.t.) oraz ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. z 2013 r., poz. 856 j.t.).

Szkody powodowane przez zwierzynę w uprawach rolnych, ogródkach przydomowych, uszkodzenia mienia prywatnego i publicznego, stanowią naruszenie porządku publicznego i zagrożenie bezpieczeństwa obywateli. Wobec powyższego, zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy o samorządzie gminnym, jako zadanie własne, gmina może podejmować działania prowadzące do przywrócenia porządku publicznego i zapewnienia mieszkańcom bezpieczeństwa m. in. poprzez odławianie dzikich zwierząt i przewożenie na obszar obwodu łowieckiego bądź ich płoszenie. Poza działaniami prowadzącymi do redukcji liczebności populacji należy także rozważyć finansowanie przez samorząd gminny działań mających charakter profilaktyczny tj.: finansowanie repelentów, grodzenie upraw itp. Natomiast w przypadku bezpośredniego zagrożenia dla ludzi wynikającego z obecności agresywnych zwierząt, zastosowanie ma art. 6 ust. 1 pkt 5 powiązany z art. 33 ustawy o ochronie zwierząt, dopuszczający uśmiercenie takiego osobnika.

Prawo łowieckie, wskazuje również możliwość odstępstwa od zakazu płoszenia zwierząt łownych na mocy decyzji marszałka województwa. Warunki uzyskania przedmiotowego zezwolenia określa art. 9a (Dz.U. z 2013 r., poz. 1226 j.t.). Jednakże koszty związane z przeprowadzeniem działań w tym zakresie ponosi samorząd gminny.

Kolejną regulacją prawną umożliwiającą ograniczenie populacji zwierząt łownych jest art. 45 ust. 3 ustawy Prawo łowieckie, który stanowi, iż w przypadku szczególnego zagrożenia prawidłowego funkcjonowania obiektów produkcyjnych i użyteczności publicznej przez zwierzynę, starosta może wydać decyzję o odłowie lub odstrzale redukcyjnym.

Jak już wspomniano, przebywanie zwierzyny w pobliżu zabudowań mieszkalnych może być także związane z nadmierną liczebnością populacji bądź zbyt małą intensyfikacją polowań. Istotne są tu zatem zasady prowadzenia gospodarki łowieckiej przez zarządców/dzierżawców obwodów łowieckich. Zgodnie z zapisami ustawy Prawo łowieckie, gospodarka łowiecka prowadzona jest w oparciu

o roczne plany łowieckie i wieloletnie plany hodowlane. Roczne plany łowieckie zatwierdzane są przez właściwych terytorialnie nadleśniczych i oni są władni również do ich zmiany, przy wystąpieniu przesłanek określonych w § 5 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie wieloletnich łowieckich planów hodowlanych (Dz.U. z 2007.221.1646). Założenia planów łowieckich w zakresie pozyskania są ustalane zgodnie z dokumentem pn. „Zasady selekcji osobniczej i populacyjnej zwierząt łownych w Polsce oraz zasady postępowania przy ocenie prawidłowości odstrzału”, który jak wskazuje ustawa Prawo łowieckie, opracowywany jest przez Polski Związek Łowiecki, do którego należy ustalanie kierunków i zasad rozwoju łowiectwa, zasad selekcji populacyjnej i osobniczej zwierzyny.

Jan MARSZAŁKA WOJEWODZIWA
[Podpis]
Dziękuję, mgr Jan B. [Podpis]
WICEMARSZAŁEK WOJEWODZIWA